

● Uskontunnustusta ei ole syytä muuttaa

LAURI VARTIAINEN
TEESEJÄ USKONTUNNUSTUKSESTA.
PERUSSANOMA 2017, 64 SIVUA

Olli Valtonen käytti viime keväänä Tuomasmessussa uudelleen sanoittamaansa lyhyttä uskontunnustusta. Siinä sanottiin, että Jumala rakastaa ihmisiä ja että Jeesus tuli kertomaan sen. Poissa olivat siis Jeesuksen ristinkuolema, ylösnousemus, syntien anteeksiantamus ja iankaikkinen elämä. Valtonen on perustellut ratkaisuaan sanomalla, etteivät vanhat uskontunnustukset ole relevantteja tämän ajan ihmisille. Hänen mukaansa uskontunnustus tulisi sanoittaa niin, että tavallinen suomalainen voisi siihen yhtyä.

Valtonen tulisi lukea **Lauri Vartiainen** kirja *Teesejä uskontunnustuksesta*. Siitä käy ilmi, ettei uskontunnustusten sanamuotoja kysytty antiikin roomalaisilta. Uskontunnustuksen kolminaisuusopillinen jake oli peräisin itseltään Jeesukselta (Matt. 28:19) ja ristin ja ylösnousemuksen sanoma apostoleilta (1. Kor. 15:2-3). Jo apostoleilta on peräisin myös se viesti, että ihminen saa syntinsä anteeksi ja pelastuu kasteen ja uskon kautta Jeesukseen (Ap.t. 2:38-39). Näistä faktoista muodostui vähitellen se uskontunnustus, jota käytettiin varhaisessa kirkossa sekä kastetunnustuksena että seurakunnan jumalanpalveluksissa. Us-

kontunnustuksesta tuli varhain kristityn tuntomerkki ja tunnustautumisen merkki. Asiallisesti se oli koossa jo toisella vuosisadalla, vaikka se vahvistettiin virallisesti muutamia satoja vuosia myöhemmin.

Vartiainen pieni kirja osoittaa hyvin, että uskontunnustus oli varhaisille kristityille rakas ja luovuttamaton. Uskontunnustus oli kuin Raamattu pienoiskoossa. Raamatun kirjakääröt olivat kalliita ja lukutaito harvinaista, joten oli tultava toimeen tiivistelmällä. Augustinuksen mukaan uskontunnustukseen ”tiivistyy kaikki, mitä teidän on uskottava päästäksenne iankaikiseen autuuteen”. Uskontunnustuksella oli myös kohtalokkaita seurauksia. Kristityksi tunnustautuminen saattoi antiikin Roomassa merkitä kuolemantuomiota.

Vanhan kirkon uskontunnustukset on otettu myös luterilaisten tunnustuskirjojen alkuun. Ne osoittavat siinä, ettei luterilaisuus ole uusi uskonto vaan paluuta apostoliseen uskoon. Vartiainen muistuttaa, että **Luther** kehotti myös islamin vallan alle joutuneita kertaamaan ääneen tai hiljaa Isä meidän -rukouksen, uskontunnustuksen ja kymmenen käskyä. Kun vanhat uskontunnustukset pitivät uskon yllä vainojen alla ja islamin puristuksessa, ei niistä ole syytä luopua nytkään.

Vartiainen toteaa, että vaikka maailma on muuttunut, uskontunnustuksia ei tarvitse muuttaa. Ihminen ei ole muuttunut; ihmisluonto on yhtä paha kuin ennenkin ja kuolema on meille yhä ylittämätön raja. Tarvitsemme yhä saman sanoman anteeksiantamuksesta ja kuoleman voittamisesta kuin alkukirkko. Jos haluamme elää todeksi samaa uskoa kuin apostolit, on hyvä pitää yhä heidän uskontunnustukseensa, jossa yhä on pelastussanoma kaikille ihmisille. ●

Timo Junkkaala

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa 24. sunnuntaista helluntaista 4.11. ja päättyy jouluaamuun 25.12.

Kahden valtakunnan kansalaisena

DAN. 2:31–41, 44

24. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 4.11.

Danielin kirjan kuvaus Nebukadnessarin unesta pysäyttää: ”Sinä katselit, kuningas, ja edessäsi oli suuri kuvapatsas. Patsas oli korkea, ja sen loisto oli suunnaton. Se oli sinun edessäsi, ja sen muoto oli kauhistava.” j.31.

Kauhistavuus nousee ennen kaikkea patsaan suuresta koosta ja mittasuhteista. Ehkäpä patsas oli hirvittävä myös ulkonäkönsä vuoksi. Näin siitäkin huolimatta, että ”patsaan loisto oli suunnaton” j.31. Kaiken loistokkaan katselu ei tuo mielenrauhaa.

Daniel selittää kuninkaalle näyn sisällön. Patsas ja sen pää olivat kultaa. Rinta ja käsivarret hopeaa, vatsa ja reidet pronssia, sääret rautaa ja jalat osaksi rautaa, osaksi savea (j. 32-33). Daniel ei vain kuvaile patsasta ja sen myöhemmin murskaavaa kiveä (j.34-35), vaan antaa myös Jumalan selityksen näylle.

Kuningas saa kuulla olevansa valtansa huipulla. Arvokkaimmista materiaalisista – parhaasta kullasta (j. 32 KR38) valmistettu pää kuvasti Nebukadnessarin valtakuntaa (j. 37-38). Epäilemättä kuningas oli mielissään tästä. Ilman muuta hänen valtakuntansa olisi suurin, jaloin, arvokkain ja mahtavin. Samalla kuningasta saa väkevän näyn kautta muistutuksen siitä, kuka on hänenkin yläpuolellaan ja kenelle kuningas on tilivelvollinen tekemisistään. Daniel sanoo, että vaikka Nebukadnessarin vallassa ovat ihmiset, maan eläimet ja taivaan linnut, lähes koko tuolloinen maailma, niin korkein hallintavalta niiden ylitse on lähtöisin Jumalalta, jonka kädestä tämä valtakunta on hänelle annettu. ”Sinulle, kuningas, kuninkaiden kuningas, on taivaan Jumala antanut valtakunnan, vallan, voiman ja kunnian. Hän

on myös antanut kaikkialla valtaasi ihmiset, maan eläimet ja taivaan linnut ja tehnyt sinut niiden herraksi.” j. 37. Suuresta loistokkuudestaan kunnia kuuluu lopulta Taivaan Jumalalle, joka on nostanut Nebukadnessarin valtaan. Kuinka kuningas oli valtakuntaansa hoitanut ja hoitanut tehtävänsä? Ehkäpä pohjimmainen syy sille, miksi Nebukadnessarin näkemä uni oli jäänyt häiritsemään kuningasta, liittyi tuon suuren kuvapatsaan kohtaloon. Se tuhoutuisi ja lopulta sen paikalle nousisi kokonaan toinen valtakunta, joka ei koskaan häviäisi. ”Sitä katsellessasi lähti käden koskematta vierimään kivi. Se osui patsaan jalkoihin, jotka olivat rautaa ja savea, ja murskasi ne. Niin murtuivat yhtä lailla rauta, savi, pronssi, hopea ja kulta, ja niistä tuli kuin ruumenia kesäisellä puimatantereella, ja tuuli kantoi ne pois, eikä niitä löytynyt mistään. Ja kivistä, joka oli osunut patsaaseen, tuli suuri vuori, ja se täytti koko maailman.” j.34-35a.

Maailemanmahdit, joita nämä patsaan eri rakennusmateriaalit kuvasivat, tuhoutuisivat. Babylonia, Persia, Kreikka ja Rooma nousivat historian näyttämölle tuhoutuakseen myöhemmin. Danielin kirjan sanoma on erityisen tärkeä hallitsijoille ja valtaapitäville. Se muistuttaa siitä, että Jumalan sallimatta tässä maailmassa ei tapahdu mitään. Monia väärämielisiä hallitsijoita on Jumalan sallimuksesta nostettu valtaan – palvelemaan Jumalan tarkoitusta. Jumala toimii historiassa ja hallitsee maailman kulkua, vaikka siltä ei usein näytä. Myös pelastushistorian kannalta oli tärkeää, että väärämielisiä hallitsijoita oli vallassa. Näin oli myös silloin, kun maailmanhistorian keskeinen tapahtuma toteutui historiassa. Väärä tuomio – Jeesus Kristus uhrina – koitui ihmiskunnan pelastukseksi ja syntien sovittamiseksi! Jeesus myös itse muistutti häntä tuomitsevaa Pontius Pilatusta siitä, että valta oli lopulta Jumalan: ”Sinulla ei olisi mitään valtaa

minuun, ellei sitä olisi annettu sinulle ylhäältä.” (Joh. 19:11).

Patsaan tuhoutumiseen, eli ihmiskoisten valtakuntien väliaikaisuuteen, liittyy myös kiinnostava maininta patsaan tuhonneesta kivistä. Se, että tuo kivi lähti ”ei ihmisen voimasta” on tärkeä viittaus siihen, että lähde ei ole inhimillinen vaan ihmisen ulkopuolelta tuleva. Erilaiset valtakunnat, joita ihmiset ovat rakentaneet ja hallinneet ja joihin eri rakennusmateriaalit viittaavat, nousevat ja myös kukuvat Jumalan sallimuksesta. Jumalan, taivaan ja maan Herran ei tarvitse kuin henkäistä tai sanoa sana ja valtakunnat vaipuvat tomuun ”kuin ruumenet kesäisellä puimatantereella ja tuuli kantoi ne pois, eikä niitä löytynyt mistään.” j.35.

Kestävä valtakunta tulee ylhäältä. Jumalan kädestä syntynyt ja rakentunut valtakunta täyttää lopulta koko maan. Vuori, patsasta monin verroin vaikuttavampi ilmestys luo kontrastia ihmisten valtakuntien tomulle; ruumenelle, jonka tuuli heittää pois. Ihmiset ovat tomua ja tuhaa, niin myös heidän valtakuntansa.

Jae 44 pitää sisällään vahvan ja rohkaisevan sanoman. Se lohduttaa hirmuvaltojen ja väärämielisten hallitsijoiden tukahduttamia Jumalan omia: ”Mutta niiden kuningasten päivinä on taivaan Jumala pystyttävä valtakunnan, joka on kukistumaton iankaikkisesti ja jonka valtaa ei toiselle kansalle anneta. Se on musertava kaikki ne muut valtakunnat ja tekevä niistä lopun, mutta se itse on pysyvä iankaikkisesti.”

Jeesus viittasi itseensä kulmakivenä, kompastuskivenä ja kallionlohkareena (Jes.8:14, Jer. 6:21). **Jukka Thurénin** mukaan Jeesuksen viittauksessa itseensä kulmakivenä on yhtymäkohtia Danielin kirjan kuvaukseen patsaan murskaavasta kivistä. Valtakunta otetaan pois maailmanvalloilta ja annetaan murskaavalle kallionlohkareelle eli Messialle ja hänen kansalleen. Thuren toteaa, että tuo ”Kivi”

tarkoittaa Messiasta. Thurén toteaa: ”Moinet kompastuvat häneen mutta voivat vielä nousta (Luuk. 2:34). Mutta voi niitä, jotka murskautuvat lohkareen alle!”

Kristitty on kutsuttu elämään ja kunnioittamaan maallista esivaltaa sillä se on Jumalan palveluksessa. Hallitsijoiden toimiessa evankeliumia vastaan kristitty seuraa Jumalan sanaan sidotun omantunnon ääntä. Kristittyinä tiedämme, että Jumalan valtakunta kestää ikuisesti. Sanoma Jumalan valtakunnasta oli Jeesuksen opetuksen ytimessä: Jeesus perusti valtakunnan – ikuisen valtakunnan ja se perustuu ja rakentuu yksin Jeesuksen varaan. Jeesuksen uhrikuolema ja syntien sovitus ristillä tuovat ikuisen elämän häneen uskovalle. Kristitty saa muistaa olevansa matkalla valtakuntaan, joka ei koskaan katoa. ●

Taito Heikkilä

Kuolemasta elämään

25. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 11.11. LUUK. 20:27-40

SADDUKEUKSET JA TAUSTA

Osa saddukeuksista eivät uskoneet ylösnousemukseen. Tämän seikan teksti kertoo meille, ja se selittää taustaa miksi he lähestyivät Jeesusta. Teologisessa tutkimuksessa on esitetty, että ylösnousemususko on tullut vasta myöhemmin juutalaisuuteen. Kenties eri tavalla ajattelevat juutalaiset ryhmittymät antavatkin tähän historialliseen perustetta, mutta sitä ei voi yleistää koskemaan kaikkea juutalaisuutta.

Tekstin äärellä lukija voi ihmetellä, että miksi veljen oli pakko mennä naimisiin lesken kanssa? Uuden avioliiton ensimmäinen lapsi laskettiin aiemmin kuolleen miehen jälkeläiseksi, jotta hänen sukunsa ei sammu. Samalla kysymys oli myös tuon ajan sosiaaliturvasta. Leskeksi jäänyt lapsenon nainen oli varsin heikossa asemassa miehen kuoltua.

KYSYMYKSET

Evankeliumit mainitsevat useita tilanteita, joissa Jeesusta tentataan kysymyksillä. Hän on julkisella toiminnallaan herättänyt huomiota ja ihmiset kuuntelevat ja seuraavat häntä. Julkiset mittelöt ja väitelyt olivat keino horjuttaa vaikutusvaltaa ja selvittää, että kuka on kukin. Meillekin on tuttuja julkiset riidat ja haastamiset poliitikkojen kesken. Toinen osapuoli yrittää narauttaa tai osoittaa jokin heikkous hänessä. Jeesus näyttää varmasti näille saddukeuksille yhtenä juutalaisena, joka opettaa heidän mielestään väärin ylösnousemuksesta. He ovat käyneet ennenkin näitä väittelyitä samasta teemasta, ja vaikea kysymys esitetään myös Jeesukselle: miten Mooseksen lakia pitäisi tulkita? Mooseksen lain pohjalta **on** luotu kompakysymys ylösnousemususkosta vastaan. Jos ei voida selvittää, että kuka on kenenkin puoliso taivaassa, niin silloin ikään kuin ylösnousemus menee mitättömäksi. Kuoleman jälkeisen elämän olemassaolo tuo heidän ajatteluunsa ratkaisemattomia kysymyksiä ja siksi ne halutaan torjua. Jos kysymys on ratkaisematon paradoksi heille, niin miten tähän Jeesus tästä selviää? Saddukeusten kuvaaman tilanne on hyvin epätodennäköinen, sellaista tuskin on edes ollut. Tunnettiin tilanteita, joissa ensimmäinen puoliso on kuollut lapsettomana ja ehkä vielä pari veljeä, mutta seitsemän olisi aika epätodennäköistä. Kyse on saivartelusta ja porsaanreiän etsimisestä. Luodaan kuvitteellinen tilanne, johon haetaan ratkaisua laista vaikkei sitä suoraan löydy. Kun löydämme asian, johon ei ole lakia tai sääntöä, saamme tehdä mitä meitä huvittaa?

JEEKSEN VASTAUS

Yleensä konteksti on väärin rajattu, kun esitetään kysymys, johon vastaaminen miten päin tahansa johtaa umpikujaan väittelyssä. Jeesus tajuaa millä tavoin kysymys on rakennettu väärin. Hän palaut-

taa keskusteluun ylösnousemuksen ja vetoaa sellaiseen kohtaan Raamatussa, jonka saddukeukset tunnustavat.

Sinänsä oikeat ja hyvät asiat saadaan helposti vahingollisiksi, kun ne sotetaan. Tässäkin asiassa saddukeukset saavat yksinkertaiset ja selkeät asiat kuulostamaan hankalilta, monimutkaisilta ja sekavilta koska he ovat itse sotkeneet ne. Heidän ajattelustaan puuttuu ylösnousemus, jolloin asiat voidaan ratkaista vain maallisessa todellisuudessa. He rakentavat kysymyksen, jossa taivaalliset asiat pitäisi ratkaista maallisin keinoin. Myös lain ja evankeliumin sekoittumisessa on samantyyppisestä asiasta kyse, vaikkei teksti siitä suoraan puhu. Molemmat ovat hyviä asioita omalla paikallaan, mutta kun ne kaksi sekoittuvat niin tulee ahdistus ja sekavuus. Silloin ihmiselle on epäselvää, milloin hän on tehnyt syntiä ja milloin hän on armahdettu ja vapautettu niistä.

SOVELLUS

Teksti on erittäin ajankohtainen. Nykyään löytyy paljon ”saddukeuksia” jotka eivät usko ylösnousemukseen ja tekevät elämänvalintansa tämän uskon varassa. Minkälaista on usko ilman ylösnousemusta? Olivatko nämä saddukeukset vapaamielisemmin eläviä kuin muut aikalaiset? Heillä ei ollut kuolemanjälkeistä elämää, jossa joutuisi vastaamaan tässä ajassa tehdyistä asioista.

Meidänkin aikanamme esitetään kysymyksiä, joihin ei äkkiseltään ole suoraa vastausta Raamatusta. Siksi vaatii paljon perehtymistä kirjoituksiin, jotta voimme vastata ja toimia raamatullisesti. Haluamme tietää miten asiat ovat taivaassa tai kuoleman jälkeen, vaikka meidän tulisi keskittyä tähän elämään nyt, niin että se on Jumalalle kunniaksi. Rakennamme tulevaisuutta maan päällä ja taivaassa tämän päivän valinnoilla ja teoilla.

Entä elämmekö me kristityt niin, että ylösnousemususkon näky? Keskitymmekö vain tämän ajan nautintoihin vai olemmeko valmiit tekemään uhrauksia tulevan elämän toivon tähden? Käytämme aikamme omiin harrastuksiin, työhön ja erilaisiin ajanvietteisiin rakentaen omaa elämäämme mahdollisimman helpoksi ja viihdyttäväksi? Sen sijaan että uhraisimme aikaamme ihmisille, jotka sitä tarvitsevat. Onko meillä lähipiirissä ihmisiä, jotka ovat ylösnousemususkosta osattomia? ●

Pekka Ryhänen

FM, TM

Opiskelijatyöntekijä ja koordinaattori,
OPKO

Valvokaa!

MATT. 24:36–44

VALVOMISEN SUNNUNTAI 18.11.

Raamatun sivuilla ja kristityn elämässä jännite Jo nyt – ei vielä on jatkuvasti läsnä. Erityisen hyvin tämä jännite näkyy lopun aikaa koskevissa asioissa. Raamatullisessa kielenkäytössä lopun aika alkoi Jeesuksen ylösnousemuksesta. Olemme siis eläneet lopun aikaa jo lähes kaksi tuhatta vuotta. Kautta vuosisatojen kristillinen seurakunta on julistanut Jeesuksen pikaista paluuta kunniansaan. Jeesus tulee pian! Samanaikaisesti Sana kehottaa meitä elämään tässä maailmassa ”viljellen ja varjellen.” Emme saa antaa Jeesuksen paluun odotuksen väärin uskonelämäämme niin, että sitä hallitsee pelko ja ahdistus (2. Tess. 2:2). Kahden maan kansalaisina odotamme ja rukoilemme Kristuksen paluuta ja samanaikaisesti teemme arkiset velvollisuutemme kuten terveeseen kristillisyyteen kuuluu.

Matteuksen evankeliumin luvut 24 ja 25 sisältävät Jeesuksen opetuksia viimeisistä tapahtumista. Niiden perusteella opetuslapset saattoivat ymmärtää, että Jumalan

valtakunnan lopullinen tuleminen ei ollut vielä käsillä. Sitä ennen piti tapahtua monia asioita.

Jeesuksen opetus viimeisistä ajoista liittyy opetuslasten kysymykseen koskien Jerusalemin temppelin tuhoa ja tämän maailman loppua. (Matt. 24:2–3). Aina ei ole helppo tietää, kumpaan tapahtumaan Jeesus viittaa, temppelin vuonna 70 tapahtuneeseen tuhoon vai maailman ajan päättymiseen.

Jeesuksen mukaan sodat, maanjäristykset ja luonnon katastrofit eivät ole merkinä hänen pikaisesta paluustaan, vaan ne ovat Hänen tulemuksensa alkuvaihetta, ”synnytystuskien alkua”. Sitä vastoin kosmiset merkit kuten auringon pimennäminen ja tähtien putoaminen ennakoivat Jeesuksen tuloa. (Matt. 24:29–30). Muita Matt. 24:ssä esiintyviä merkkejä paruosian läheisyydestä ovat hengelliset eksytykset, väärät Messiaat ja profeetat, kristittyjen vainot, evankeliumin julistaminen kaikille kansoille sekä Israel.

Monien kristittyjen rakkain harrastus näyttää olevan maailmanlopun ajankohdan ennustaminen. Näin on aina ollut ja näin on yhä edelleen, enenevässä määrin. Aikojen laskeminen on kuitenkin turhaa ja suorastaan vahingollistakin touhua, sillä se on paitsi epäraamatullista myös uskon keskukselta kehällisiin asioihin keskittymistä. Jeesus itse sanoo, että ”sitä päivää ja hetkeä ei tiedä kukaan, eivät taivaan enkelit eikä edes Poika, sen tietää vain Isä.” (j. 36). Kuinka me voisimme tietää jotain sellaista, mitä Isä ei ole ilmoittanut edes Pojalleen!

”Paradoksaalisesti Kristuksen paluun tärkein merkki on normaalin elämän ja arjen jatkuminen”(Erkki Ranta). Arki uuvuttaa. Arki hämää. Arki saa meidät luulemaan, että mitään erikoista ei ole odotettavissa. Kaikki jatkuu kuten tähänkin asti. Arjen tasainen kulku ja ajan pitkittymisen ovatkin Jeesuksen seuraajien suurin

kiusaus. Viittaukset Nooan päiviin sekä pellolla työskenteleviin miehiin ja jauhinkivien ääressä viljaa jauhaviin naisiin muistuttavat meitä, kuinka ”Herran päivä tulee kuin varas yöllä (1. Tess. 5:2), yllättäen ja äkkiarvaamatta, keskelle arkielämän iloja ja suruja. Ihmiset eivät välttämättä elä niin kuin viimeistä päivää vaan normiarkea. Töitä tehdään, perheitä perustetaan. Mikään ei viittaa lopun olevan käsillä. Ja silloin Jeesus tulee!

Opettaessaan lopunajoista Jeesus korostaa valvomisen tärkeyttä. ”*Valvokaa siis... olkaa siis tekin valmiit, sillä Ihmisen Poika tulee hetkellä, jota ette aavista.*” (j.42, 44) Kestävyyssyys ja valvominen ovat kristityn tärkeimmät hyveet. Valvomista merkitsevä kreikan verbi *gregorein* esiintyy Uudessa testamentissa yli 20 kertaa. Valmiina olemista merkitsevä *hetemois* puolestaan vastaa latinan kielen *paratus*-sanaa, mikä merkitsee lähtöön valmista. ”Seurakunta ei ole näyttävien paraatien paikka vaan jatkuvan valmiina olon yhteisö...Kristityn paraati tapahtuu rukoukskammissa ja myös uskollisessa arjen tehtävien hoidossa.” (Erkki Ranta) Raamatussa onkin useita valvomista kuvaavia sanoja. Valvominen on vartiopaikalla seisomista, juoksemista uskon kilvoituksessa, näkemistä ja katselemista, asioista huolehtimista, kiinni pitämistä ja huomiota kiinnittämistä oleelliseen. Valvominen on siis lepoa ja liikettä, odottamista ja toimintaa. Syvimmältään valvominen on jatkuva Jeesuksen tykö tulemistä ja hänen yhteydessään elämistä.

Valvomiseen kuuluu keskeisesti kolme asiaa. Ensiksikin se on jumalasuhteen kunnossa pitämistä. ”Päivän kunnon” ratkaisee, kuinka lyhyet tilivälit pidämme Jumalaan. ”Likapyykki” on pestävä päivittäin. Hävaatteet on pidettävä puhtaana. (Jes.1: 16–18; Ilm.7: 13–14) Tämä tapahtuu ainoastaan syntien tunnustamisen ja syntien anteeksisaamisen kautta.

Toiseksi valvominen tarkoittaa oman elämän tarkastelua Jumalan sanan valossa. Lutherin ohje kymmen käskyn, Isä meidän –rukouksen ja uskontunnustuksen päivittäiseen käyttämiseen on yhä ajankohtainen ja suositeltava. Käskyt sanovat, mitä Jumala vaatii (=laki) ja uskontunnustus kertoo, mitä Jumala lahjoittaa (=evankeliumi). Isä meidän –rukouksessa puolestaan pyydämme voimaa noudattaa Jumalan tahtoa. (Katekismus 1999) Valvominen ei merkitse lain alla elämistä vaan kurinalaista elämää.

Kolmanneksi valvominen on totuuteen vyöttäytymistä (Ef. 6:14), uskon ja rakkauten haarniskaan pukeutumista, kypäränä pelastuksen toivo (1. Tess.5:8). Kylmenevän maailman keskellä tarvitsemme rakkauten haarniskan, sillä rakkaus on Pyhän Hengen varsinainen lahja ja hedelmä, josta muut hedelmät kumpuavat. (Gal. 5:22) ●

Jari Nordman

Rovasti, aluejohtaja
Suomen Raamattuopisto

Kristus, kaikkeuden Herra

MATT. 25:31–46

TUOMIOSUNNUNTAI 25.11.

”Kun Ihmisen Poika tulee kirkkaudessaan kaikkien enkeliensä kanssa, hän istuu tuu kirkkautensa valtaistuimelle.” Kuka on tuo Ihmisen Poika, joka asettuu tuomitsemaan ihmisiä viimeisenä päivänä? Danielin kirjassa (7:13–14) kuvataan millainen Ihmisen Poika on. Hänellä on kaikki valta, kunnia ja kuninkuus. Kaikkien on palveltava häntä. Ihmisen Pojalla on Jumalan kunnia ja Jumalan valta. Ihmisen Pojan kuninkuus on ikuista. Ihmisen Poika on Jumala itse. Kun Jeesus kutsuu itseensä Ihmisen Pojaksi, hän käyttää itsestään Messiaanista arvonimeä. Jeesus sanoo, olevansa kaikkivaltias Jumala, jonka edessä jokainen ihminen tulee seisomaan tutkittavana viimeisenä päivänä.

maan tutkittavana viimeisenä päivänä.

Kun viimeinen päivä tulee, eivät kuolleetkaan säästy viimeiseltä tuomiolta. Jeesus osoitti voimansa yli kuoleman antamalla henkensä ja ottamalla sen jälleen takaisin (Joh. 10:18). Kuoleman on luovutettava omansa viimeisenä päivänä. Elävät ja kuolleet, kaikki tullaan kokoamaan Ihmisen Pojan, ikuisen kuninkaan eteen, ja jokainen tulee saamaan oikeuden mukaisen tuomion. Ihmisen Poika erottelee ihmiset, niin kuin paimen erottelee lampaat ja vuohet toisistaan. Jeesuksen kertomassa vertauksessa lampaat pääsevät oikealle puolelle ja vuohet joutuvat vasemmalle puolelle.

Miksi oikea puoli on parempi kuin vasen puoli? Ei ole sattumaa, että lampaat ohjataan juuri oikealle puolelle. Raamatussa oikea puoli on hyvän osan ja siunauksen puoli. Oikealla kädellä annettu siunaus on vasemmalla kädellä annettua suurempi. Vanhana miehenä Jaakob siunasi molemmat Joosefin pojat. Jaakob kuitenkin asetti oikean kätensä nuoremman päälle ja antoi hänelle suuremman siunauksen, joka olisi kuulunut esikoiselle. (1 Moos. 48:13–19) Ne ihmiset, jotka Jumala katsoo vanhurskaiksi, saavat paikan hänen oikealta puoleltaan. Oikealla puolella olevat saavat Jumalan siunauksen, eikä mikään kadotustuomio kohtaa heitä (Room. 8:1). Jumalan siunaamina vanhurskaat saavat osakseen yltäkylläisyyden ja onnen.

Paikka kuninkaan oikealla puolella kertoo henkilön korkeasta asemasta vielä nykyäänkin. Vanhasta testamentista voimme lukea kuinka kuningas Salomo kumartui maahan asti äitinsä Batseban edessä, kun tämä saapui hänen luokseen. Kun Salomo istui takaisin valtaistuimelleen, hän pyysi Batsebaa istumaan tuolille oikealle puolelleen (1. Kun. 2:19). Kuninkaan oikealla puolella ovat ne, jotka ovat saaneet kuninkaan suosion. Viimeisel-

lä tuomiolla oikea puoli on varattu niille, jotka ovat uskonsa tähden saaneet Jumalan suosion. Jumala asettaa vanhurskaat korkeaan asemaan.

Raamatussa oikea puoli kuvastaa myös Jumalan voimaa ja valtaa. Oikea puoli on Jumalan voiman puoli, niin kuin oikea käsi on vahvempi kuin vasen. Jumala oikealla kädellään loi taivaan ja maan (Jes. 48:13). Ylösnousemuksensa jälkeen Jeesus sanoi opetuslapsilleen, että hänellä on kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Jeesus Kristus istuu Jumalan oikealla puolella, ja hänellä on valta tuomita ihmiset viimeisenä päivänä (Room. 8:34; Ps. 110:1). ”Jumala on korottanut hänet yli kaiken ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman. Jeesuksen nimeä kunnioittaen on kaikkien polvistuttava, kaikkien niin taivaassa kuin maan päällä ja maan alla, ja jokaisen kielen on tunnustettava Isän Jumalan kunniaksi: ”Jeesus Kristus on Herra.” (Fil. 2:9–11) Jeesukselle kuuluu kaikki voima ja valta, ja vanhurskaat saavat vallan hallita yhdessä hänen kanssa (Kor. 6:2).

Oikea puoli siis kuvastaa kaikkea hyvää, valta-asemaa ja kunniaa. Kaikki tämä on varattu Jeesuksen omille. He saavat periiä valtakunnan. Vuohet, jotka ohjataan vasemmalle puolelle, saavat tylyn tuomion. Vuohia ei kutsuta istumaan arvokkaille paikoille vaan heidät lähetetään pois: ”Menkää pois minun luotani, te kiroitut, ikuisen tuleen, joka on varattu Saatanalle ja hänen enkeleilleen.” Tuomionpäivä tulee olemaan hyvin mustavalkoinen. Ihmiset jaetaan ainoastaan kahteen ryhmään eikä harmaata aluetta tunneta. Toisille on varattu ikuinen onni ja autuus Jumalan lähellä. Toiset lähetetään pois Jumalan luota ikuisen kärsimyksen. Jokainen voi elämänsä aikana tehdä valinnan haluaako elää yhteydessä Jumalaan vai ilman häntä.

Tuomiosunnuntain tekstissä yllättää ehkä se, että molemmat ryhmät häm-

mästyvät kuullessaan tuomionsa. Milloin olemme toimineet kuninkaan kertomalla tavalla? Kyse ei ole yksittäisistä teoista, joita ihmiset tekevät tai jättävät tekemättä. Eihän vertauksen alussakaan paimen jakanut jukuripäisiä lampaita eri ryhmään kuin lauhkeita. Lampaat ja vuohet ovat kaksi eri eläinlajia, jotka toimivat oman luontonsa mukaisesti. Jeesukseen uskova ja hänen kuolemaansa ja ylösnousemukseensa kastettu ihminen on uudesti syntynyt. Hän on uusi luomus, jossa näkyvät Jumalan teot. Jeesus sanoo, että hän on viinipuu, ja joka oksan tavoin pysyy kiinni puussa, tuottaa paljon hedelmää (Joh. 15:5,6).

Mitä me voimme oppia tuomiosunnuntain tekstistä? Viimeisenä päivänä meidän tekomme tullaan arvioimaan. Tärkein kysymys tulee olemaan se, keneen olemme laittaneet turvamme elämämme aikana. Jeesukseen uskoessa saamme elää armossa ja anteeksiannossa jokaisena päivänä. Kun pysymme Jeesuksen yhteydessä, voimme tuottaa runsain mitoin hyvää hedelmää, jonka saa aikaan Jeesus Kristus (Fil. 1:11). ●

Markus Alajoki

Pastori, Friendship First -kouluttaja

Kuninkaasi tulee nöyränä

MATT. 21:1–9

1. ADVENTTISUNNUNTAI 2.12.

Eräs poika oli aina unelmoinut sirkuksesta. Eräänä päivänä hän suureksi riemukseen sai kuulla, että sirkus saapuisi pojan kotikaupunkiin. Suuri päivä koitti ja juhlahumu veti pojan mukanaan. Kauniit asusteet, tahtia lyövät rummut ja popkornin tuoksu tekivät poikaan syvän vaikutuksen. Hänen unelmansa oli toteutunut. Poika antoi säästämänsä lippurahat viimeiselle vastaantulevalle miehelle, joka ottikin ne hieman hölmistyneenä vastaan. Vuosienkin kuluttuakin poika palasi

usein muistoissaan sirkukseen ja siihen miten hieno kokemus se oli ollut. Ja kuitenkin poika oli osallistunut ainoastaan sirkusta edeltäneeseen juhlakulkueseen.

Ensimmäinen adventtisunnuntai ja Jeesuksen ratsastaminen aasilla Jerusalemiin voi jäädä juhlahumun jalkoihin. Jäämme ulkopuolisiksi tarkkailijoiksi. Osallistummeko itse juhlaan ja ymmärrämmekö mistä tässä oli kysymys? Juhlasta toki oli kysymys, mutta mikä oli tämän tapahtuman sanoma ja merkitys? Voimme ottaa kaksi näkökulmaa tähän teemaan.

Ensinnäkin Jeesuksen ratsastaminen aasilla Jerusalemiin liittyy hänet Sakarjan kirjan profetiaan rauhan kuninkaan saapumisesta. Tämä tapahtuma avaa Jeesuksen opetusten keskeisiä teemoja, joita löydetään myös muualta hänen opetuksistaan. Kun Jeesus ratsasti aasilla Jerusalemiin, kansan odotukset olivat korkealla. Ryhtyisikö hän heidän johtajakseen ja kuninkaakseen? Kysymys oli todella kuningastoiveista ja odotuksista. Tämä ilmenee siitä, miten rinnakkaiskohdassa, Luukkaan evankeliumissa, kansa huutaa: ”Siunattu hän, kuningas, joka tulee Herran nimeen!” (Luuk. 19:38). Johanneksen evankeliumissa tämä kuningastoive näkyy huudahduksessa: ”Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä, Israelin kuningas!” (Joh. 12:13). Kuningastoiveiden takana oli myös Sakarjan kirjan ennustuksen sanat: ”Iloitse, tytär Siion! Riemuitse, tytär Jerusalem! Katso, kuninkaasi tulee. Vanhurskas ja voittoisa hän on, hän on nöyrä, hän ratsastaa aasilla, aasi on hänen kuninkaallinen ratsunsa.” (Sak. 9:9)

Toiseksi Jeesus olisi nöyrä kuningas. Traagista oli, että moni juhlahumuun osallistunut ei alkuunkaan ymmärtänyt millainen kuningas Jeesus oikeasti oli. Jeesus ei ollut kansan odottama kuningas, joka voimakeinoin karkottaisi roomalaiset ja toisi maanpäällisen rauhan kan-

salle. Jeesuksen tuoma rauhanvaltakunta rakentuisi Jumalan Pojan uhrin ja sovituksen varaan. Jeesuksen kautta Jumalan valtakunta koittaisi. Siihen hänen koko elämänsä ja toimintansa oli tähdännyt: lunastamaan ihmiskunta sen synneistä sijaisuhrin kautta. Tämä kuningas on lempeä ja nöyrä – Sakarjan kirjan ennustuksen mukaan. Tällaista kuningasta saamme mekin riemuitten ottaa vastaan kirkkovuotemme ensimmäisenä sunnuntaina!

Martti Luther kirjoittaa lempeästä kuningasten kuninkaasta: ”Kristuksen itsensä täytyy tulla ja hän tulee sinun luoksesi, kuten profeetta sanoo: köyhänä, vanhurskaana ja pelastajana (Sak. 9:9). Evankeliumin kirjoittaja on ilmaissut nämä kolme asiaa latinan sanalla *mansuetus* (suom. ’lempeä, nöyrä, hiljainen’) ja hän haluaa tällä sanalla ilmaista, että sinun ei tule pelätä, sillä hän ei tule ankara tuomarina eikä vihaisena herrana. Hän ei vaadi sinulta mitään, vaan hän haluaa rauhoittaa omaatuntoasi. Hän tulee luoksesi armahtakseen sinua. Tunnusta hänet ja ota hänet vastaan niin saat ilon. Sinulla on toki syytä ylistää ja kiittää häntä, kuten evankeliumin ihmisjoukkokin tekee. Ota hänet vastaan ja saat olla vakuuttunut, että hän ottaa itselleen sinun surkeutesi ja kärsii sinun vuoksesi. Luo ta häneen ja pääset kurjuudestasi. Näin meidän tulee ymmärtää tämä sana ja käsittää se uskon avulla. Emme saa pitää sitä pelkkänä tarinana ja vain sanoa: ”Katso tämä on merkki, joka sinun tulee saada. Hän istuu hiljaisena aasin selässä.” Tosiasiassa on niin, että aivan samoin kuin hän tässä saapuu ulkoisesti, hän tulee myös sinun sisimpääsi.”

Kaksi aasia. – Iloinen Kärsimys. Valikoima Martti Lutherin saarnoja s. 56–60. Suom. Anja Ghiselli. Kirjaneliö. Helsinki 1996. (Sermo in die Palmarum. 20. 24.3.1521. WA 9, 633–637.) ●

Taito Heikkilä

Kiitos isänmaasta

AP. T. 17:24–30

ITSENÄISYYSPÄIVÄ 6.12.

Vuosi sitten kansamme vietti erityistä juhluvuotta valtiollisen itsenäisyytemme satavuotisen taipaleen johdosta. Tänä vuonna on muistettu erityisesti alkuvaiheen syvää yhteiskunnallista kriisiä, sitä kurimusta, jonka sisällissota merkitsi. Olemme myös ajatelleet yllättävän nopeaa eheytymistä, joka sodan jälkeen tapahtuneen yhteiskunnallisen kehityksen myötä tapahtui. Itsenäisyydestä puhuttaessa nousee esiin myös se hinta, mikä vapauden säilymisestä piti maksaa joutuessamme kantamaan osamme toisen maailman sodan kurimuksista.

Ajatellessamme omaa kansallista olemassaoloamme emme syrjäytä myöskään laajempia näköaloja. Suomi on meille suomalaisille suuri arvo ja lahja. Samalla kuitenkin tiedostamme sen, että emme ole maailmassa yksin. Ruotsi merkitsee samaa ruotsalaisille, Venäjä venäläisille ja niin edelleen. Jokainen kansa, valtio ja jokainen niiden kansalainen on yhtä arvokas sinänsä – ja voimme sanoa: Jumalan näkökulmasta.

Itsenäisyyspäivälle on annettu useita vaihtoehtoja saarnan pohjaksi. Yksi niistä on osa apostoli Paavalin puheesta Ateenan Areiopagilla. Hän puhuu ensiksi siitä, että koko ihmiskunta on saanut alkunsa yhdestä ihmisestä. Olemme kaikki Aadamin jälkeläisiä elämmepä missä päin maailmaa, olemme minkä valtion kansalaisia, olemme minkä värisiä, puhumme mitä kieltä, omaamme mitkä tahansa poliittiset, ideologiset ja uskonnolliset näkemykset tahansa. Siksi olemme myös veljiä ja sisaria kaikkien maailman ihmisten kanssa. Jokainen ihminen on meille yhtä arvokas ja se merkitsee myös sitä, että jokainen kansa ja valtio on suuren periaatteen tasolla saman arvoinen.

Tältä pohjalta äärinationalismi kaikissa esiintymismuodoissaan ei ole hyväksyttävää. Siihen kansallamme on ollut, ja on edelleenkin, kiusaus langeta. Eräs päivän tekstivaihtoehdoista toteaaakin: ”Älä sorra muukalaista; olettehan itsekin olleet muukalaisina Egyptissä ja tiedätte, mitä on elää vieraassa maassa muukalaisena.”

Toiseksi Paavali johtaa katsomaan sitä eriytymiskehitystä, joka yhteisen alun jälkeen on johtanut ja muodostanut ihmiskuntaperheestä eri kansoja ja valtioita. Jumala on johdattanut ”kaikki kansat asumaan eri puolilla maan päällä” Siis myös nykyiseen eriytyneisyyteen ja kansojen valtiolliseen itsenäisyyteen johtanut kehitys on Jumalan tahdosta tapahtunut asia. Jumala on säätänyt eri kansoille ”määräajat ja asuma-alueiden rajat”. Nykyiseen maailman järjestykseen on tultu historiallisen kehityksen kautta – ja mitään päätepistettä ei ole saavutettu, vaan prosessi tulee jatkumaan. Kaikenlaiset muutokset ovat mahdollisia. Kansa, joka on syntynyt ja saanut vapautensa, voi myös kadota. Näin voi tapahtua rauhallisen kehittymisen tai sotien, valloitusten ja miehitysten kautta.

Kolmanneksi Paavali puhuu kaiken tämän prosessin tarkoituksesta. Jumala antaa kansoille määrääjän ja rajat siksi, että ihmiset etsisivät Jumalaa. Vapaan kansan vapaa ihminen omistaa vapautensa siksi, että hän käyttäisi sitä elämän kaikkein suurimman arvon löytämiseen. Paavali viittaa ensin luonnolliseen Jumalan tuntemiseen, ”jos ehkä voisivat hapuilemalla Hänet löytää”. Tässä kohden hän viittaa kreikkalaisen sivistyksen keskeisimmällä paikalla puhuessaan myös kreikkalaiseen n. 315–240 eläneeseen runoilija **Aratokseen**. Mutta samalla kun hän viittaa jokaisessa ihmisessä piilevään Jumala-kaipuuseen ja siitä nouseviin uskonnollisiin pyrkimyksiin, hän ilmoittaa tien, joka johtaa varmuudella oikeaan päämäärään.

Jumala on kärsinyt noita tietämättömyyden aikoja, mutta nyt hän tekee tietäväksi, että Hän on tullut ilmi Jeesuksessa Kristuksessa ja vaatii kaikkia ihmisiä kaikkialla tekemään parannuksen, kääntymään katumuksessa ja uskossa Jeesuksen puoleen.

Kun ihminen tulee Jeesuksen kautta Isän Jumalan yhteyteen, tapahtuu se tarkoitus, mihin ihminen on luotu. Ja tällä on sekä ajallisen että iankaikkisen siunauksen lupaus. Tällä on merkitystä myös kansalliselle olemassaololle ja menestymiselle. ●

Arno Toivanen
emerituskirkkoherra, Iisalmi

Antakaa sydämenne täyttyä toivolla

LUUK. 21:25–33 (34–36)

2. ADVENTTISUNNUNTAI 9.12.

Vielä temppelin kivet hohtivat ja sen aarteet hämmästyttivät Jeesuksen puhuessa (29–30 jKr), ja vielä juutalaisuus oli voimissaan evankeliumeja kirjoitettaessa (42–57 jKr.). Kun Jeesuksen ennustama Jerusalemin hävitys toteutui v. 70, jäi temppele muistoihin ja alkoi valitun kansan pitkä vaellus. Mutta Jeesus ei vastaa vain temppeleä koskevaan kysymykseen, vaan kahteen muuhunkin, toista tulemistaan ja aikakausien päättymistä koskeviin. (Matt. 24:3) Raamattu sanoo Jeesuksesta alkanutta aikaa viimeiseksi ajaksi. (Hepr. 1:2; 1. Piet. 1:20; 1. Joh. 2:18).

Jeesuksen ylösnousemus on tapahtunut, mutta Jumalan lasten ylösnousemus on vielä edessä päin. Ihminen ei ole luonnon tuote, materiaa ja energiaa, kasa amonihappoja ja neurokemialia, vaan Jumalan luoma, tosin langennut, mutta Jeesuksen lunastama iäisyysolento. Maailmankaikkeus ja ihmisen elämä ei lopu kosmiseen hiljaisuuteen, vaan joko ikuisen riemuvoiteen Jumalan luomassa uudessa tai-

vaassa ja maassa tai ikuisen kadotuksen vaivaan erossa Jumalasta, kaiken hyvyyden lähteestä. Evankeliumin julistus ei saa koskaan peittää sitä tosiasiaa, että on ero siinä, eläkö ihminen uskossa Jeesukseen vai ei, kohtaako ihminen kuolemansa ilman uskoa vai Jeesukseen uskoen. Tähän korostukseen päättyy myös viimeisen VT:n profeetan Malakian sanoma Herran päivän tulemisesta. (Mal. 3:13–24) Sitten taivas vaikennee 400 vuodeksi. Jopa tavallinen kansa tunsii messiasennustukset ja odotti. (Joh. 7:25–52) Mutta tuntevatko oman aikamme ihmiset Jeesuksen toisen tulemisen odotuksen?

Jeesus puhuu tulemistaan edeltävistä merkeistä, joilla on poikkeuksellinen luonne. Ensiksi ovat kosmiset merkit auringossa, kuussa ja tähdissä. ”Taivaiden järkkyvät voimat” sisältää alkukielen uraani – sanan, joka on meille tuttu ydinvoiman yhteydestä. Toiseksi ovat merkit kansoissa ja ihmisissä. Ahdistus, pelko ja epätoivo korostuu silloin, jos turvallisuustilan perustana ovat vain luonnonlait ja ihmisen selviytymiskyky. Katoavaisuuden virrassa ainoan pitävän otteen voi saada vain virran ulkopuolelta. Ilmestyskirjan sanomassa viimeisten aikojen merkkien aikakin on vielä Jumalan kutsun ja parannuksen aikaa, mutta kääntymisiä ei tapahdu. (Ilm. 16:9,11,21) Voimakas kuvaus viimeisten aikojen ihmisistä on 2. Tim. 3:1–9. Meren aallot mainitaan erikseen. Eräänä yksityiskohtana nostaa Ilmestyskirja esiin kauniin ja arvokkaan kulttuurin rappeutumisen ja avioliiton rapautumisen. (Ilm. 18:22,23) Kolmantena merkkiryhmänä ovat uskonnollisuuden voimistuminen hengellisinä eksytyksinä ja kristittyjen lisääntyvä vainoaminen. Valoisista merkeistä Matteus mainitsee evankeliumin voittokulun ja Ilmestyskirja tunnustususkollisuuden. Pilvi on mennyt jo vanhan kristikunnan ohi ja kuivuus ja keinokastelu jäänyt. Vanhalla kristikun-

nalla oli aikansa. Evankeliumi etenee nyt toisaalla. (Matt. 24:14) Luopumuksen ja vainojen keskellä on kuitenkin heitä, jotka pitävät Jumalan käskyt ja Jeesus-uskon. (Ilm. 12:17; 14:12)

Kolmas toivoa antavista merkeistä on juutalaisten paluu isiensä maalle ja se kuohunta, joka Israelin ympärillä koko ajan on. Jo VT:ssa viikunapuu on Israelin kansan vertauskuva. (Jer. 24; Hoos. 9:10 ja Luuk. 13:6–9) Viikunan korjuussa on vaiheensa: varhais-, kesä- ja jälkiviikunat. Niin on viimeisten aikojen viime jaksollakin. Olkoot muut puut sitten muita kansoja. Sanottava on: kansojen meri kuohuu. Mutta niin nopeaa kehityskulku kuitenkin on, että yksi sukupolvi näkee paljon. Joko meidän sukupolvemme elää ihmiskunnan suurimman perikadon, mutta myös sen suurimman toivon täyttymisen kynnyksellä?

Päivän evankeliumin ydin on vielä kerrottava: mieli rohkeana ja pää pystyyn. Seuraavat masentavat uutiset luonnosta ja ihmisistä kätkevätkin toivon merkin. Vastarannalta kuuluvat jo valmistelun äänet ja vapauden laulu. Pelkäävää lasta ei lohduta äitiyden periaate; hän haluaa äidin. Luoksemme eivät tule periaatteet, vaan persoona. Meitä kuolevaisia eivät tyydytä hyvät aatteet ja ponnistelut luomakunnan pelastamiseksi. Vain todellisella kuoleman voittamisella ja uudella elämällä on merkitystä. Jumala on jo käynyt luonamme ja nyt odotamme hänen toista tulemistaan. Jumalan pelastusteoilla on historiallisen tapahtumisen luonne. Olet oikeasti lunastettu, synnit on oikeasti annettu anteeksi, Jeesus on oikeasti ylösnoussut ja palaa oikeasti takaisin, hänen seuraajansa tulee oikeasti sinne, missä Jeesus jo on. Kun hän tuli ”tapahtui niinä päivinä” ja ennen kuin hän tulee, ”nämä alkavat tapahtua”. Emme me kristityt odota ekokatastrofeja tai maailmanloppua. Odotuksemme ovat paljon suu-

remmat, valoisat, täynnä toivoa. Päihteet ja murheet eivät ole meidän valintamme. Odotamme suurta Vapahtajaamme, syntisten ystävää, joka on niin rakkaaksi tullut vaivalloisella matkallamme. Hänen seuraajansa kykenivät tekemään vain vähän, mutta Jeesus suuressa voimassaan ja kirkkaudessaan tekee paljon. Nyt jo asetumme hänen eteensä, jotta kerran voimme seisoa Ihmisen Pojan edessä. •

Keijo Rainerma
Kankaanpään kirkkoherra

Tehkää tietä Kuninkaalle

MATT. 11:2-10

3. ADVENTTISUNNUNTAI 16.12.

Pitäisikö tänä sunnuntaina puhua epäilystä? Epäilemme ja rehellinen kristitty myöntää sen. Poikkeuksia voi olla tai elämässä vaihe, ettei epäile. Paavali kirjoittaa armolahjoista, joita Jumala antaa, ja mainitsee yhtenä uskon (1. Kor. 12:9, nykyinen kirkkoraamattu kääntää sanan uskon voimaksi). Ehkä hän tarkoittaa erityisen vahvaa uskoa: lahjan saanut ei epäile Jumalan lupauksia, käskyjä ja mahdollisuuksia, vaikka toiset epäilevät. Toisaalta Raamattu ei ihannoisi epäilyä eikä opeta ajattelemaan, että usko on vasta sitten hienoa ja syvällistä, kun epäilee, kyseenalaistaa eikä usko, mitä ennen on uskottu.

Sunnuntain evankeliumi kertoo Johannes Kastajan lähettäneen oppilaitaan kysymään Jeesukselta, onko tämä se odotettu vai pitääkö odottaa toista. Voi olla, että vankilassa Johannes oli alkanut epäillä, onko Jeesus sittenkään se luvattu. Jos hän epäili, ei ihme, että mekin. Tai ehkä hänen opetuslapsensa epäilivät ja Johannes lähetti heidät kysymään asiaa Jeesukselta itseltään. Syynä Johanneksen tai hänen oppilaidensa epäilylle saattoi olla, ettei Jeesus näyttänyt vastaavan, mitä Johannes oli julistanut. Hän oli saarnannut tuomiota, jonka hänen jälkeensä tuleva toteuttaa

(esim. Matt. 3:12). Hän oli odottanut, että Jumala näyttää voimansa ja kaataa vastustajansa. Herodes Antipas oli teljennyt hänet vankilaan (Matt. 14:3). Ehkä Johannes odotti sitäkin, että Herodeksen vallanpito loppuu ja vankilan ovi aukeaa. Mutta Jeesus ei kaatanut vastustajiaan, toteuttanut odotettua tuomiota eikä polttanut ruumeita tulella, ja ehkä siksi Johannes epäili. Jeesus voi toimia toisin kuin odotamme ja tahdomme, ja siksi epäilemme.

Vankilassa olot olivat mitä olivat – luultavasti kylmä ja kostea, ruokaa niukasti, ei voinut mennä ja tulla, ehkä sairaus teki kipeää. Epäilemme usein silloin, kun ei mene hyvin, on raskasta ja tuntuu epäoikeudenmukaiselta.

Varsinainen syy epäilylle on synty. Se on meissä ja kaikessa, mitä meissä on, ja tuottaa tekoja, sanoja ja ajatuksia, jotka eivät ole Jumalan tahdon mukaisia. Se saa myös epäilemään. Emme pääse synnistä tämän elämän aikana ja siksi epäilemme – lukuun ottamatta mahdollista poikkeusta, jonka mainitsin edellä. Ikuisuudessa Jumalan luona olemme ilman syntiä ja siksi myös ilman epäilyä.

Jeesus ei vastannut Johanneksen oppilaiden kysymykseen sanomalla kyllä tai ei. Hän viittasi kirjoituksiin, jotka kertovat, mitä tapahtuu, kun Messias on tullut (Jes. 35:5-6 ja 61:1). Nämä lupaukset olivat nyt toteutuneet ja se oli vastaus kysymykseen. Kaikki, mitä profeetat olivat kertoneet Messiaasta ja hänen toiminnastaan, ei ollut toteutunut, se tapahtuisi myöhemmin tai toisella tavalla kuin oli ajateltu, mutta paljon oli toteutunut.

Tein joskus nuorena Raamattuni viimeisille sivuille taulukon: tässä Vanhan testamentin kohdassa on tämä ennustus ja sen toteutuminen kerrotaan tässä Uuden testamentin kohdassa. Taulukko vahvistaa uskoa. Näin oli kerrottu satoja vuosia aiemmin ja sitten Jeesus toteutti lupauksen. Raamattuni takasivuilla ei nyt ole

tuollaista taulukkoa mutta edelleen ihmettelen Vanhan testamentin lupauksia ja niiden toteutumista Jeesuksen elämässä, kuolemassa ja ylösnousemuksessa. Ne vahvistavat uskoa, että Jumala puhuu Raamatussa ja Jeesus on se luvattu ja hänen Poikansa.

Viittaamalla kirjoituksiin Jeesus halusi ehkä sanoa Johannekselle ja hänen oppilailleen myös: Mieti niitä, tai lue, jos voit lukea. Meidän, jotka epäilemme, tulisi olla tekemisissä Jumalan kirjoitusten kanssa. Jumala itse on ja toimii niissä – hän, joka antaa uskon ja vahvistaa sitä. Kun varsinkin epäilyttää, emme ehkä jaksa niin mieltä ja lukea. Mutta etenkin silloin pitäisi mennä jumalanpalvelukseen. Messussa Jumalan sana on läsnä monin tavoin ja rikkaasti. Ja siinä Jumala itse.

Jeesus mainitsi kuolleiden herättämisen. Siitä ei kerrota Jesajan kirjan kohdissa, joihin Jeesus selvästi viittaa. Jeesus siis myös ylitti odotukset, hän teki enemmän kuin Messiaan ajateltiin tekevän. Hän ylitti monien odotukset myös tässä merkityksessä: hän ei ole vain ihminen, profeetta tai enkeli, hänessä Jumala itse tuli tähän maailmaan. Kuolleiden herättämisellä Jeesus tarkoittaa varmaan tekemiään ihmeitä – synagogan esimiehen tytär nousi ylös, Lasarus tuli haudasta ja lesken ainoa poika heräsi eloon. Ehkä Jeesus puhui myös omasta kuolemasta heräämisestään. Se voi vakuuttaa meitä epäilijöitä: Jeesus nousi kuolleista, toisin kuin kukaan muu, hän on enemmän kuin kukaan toinen. Siitä, että Jeesus todella nousi kuolleista, minua vakuuttaa varsinkin muutos, joka tapahtui opetuslapsissa. Pelkureista tuli rohkeita Jeesuksen ylösnousemuksen julistajia. He kuolivat enemmän kuin kielsivät Jeesuksen ylösnousemuksen. Tämä on selitettävissä parhaiten sillä, että he todella näkivät ylösnousseen Jeesuksen.

Jeesuksen vastauksessa mainitaan myös ilosanoman julistaminen köyhille. Tässä

yhteydessä köyhät ehkä tarkoittavat varsinkin heitä, joilla ei ole, mitä antaa Jumalalle. He ovat tajunneet, ettei heillä ole, millä pelastaa itsensä. Mutta heille julistetaan ilosanoma: Jumala antaa anteeksi ja pelastaa juuri sen, joka tajuaa tarvitsevan sa pelastusta eikä pysty itseään pelastamaan. Varsinkin tässä ilosanomassa Jumala on ja toimii – antaa uskoa, vahvistaa sitä ja ajaa pois epäilyksiä. Ilosanoma voi vakuuttaa myös tällä tavalla: sanoma armosta pelastumisesta on niin toisenlaista kuin mitä ihminen ajattelee, ettei se voi olla ihmisten keksimää. Se on Jumalasta. •

Jari Rankinen

Suomen teologinen instituutti,
pääsihteeri

Herran syntyä on lähellä

SEF. 3:14-17

4. ADVENTTISUNNUNTAI 23.12.

Aika pimeä ja synkkä tuo Sefanjan kirja. Oletko lukenut sitä? Se on täynnä tuomiota ja rangaistusta. Kuvaavia ovat alun sanat, jotka Herra lausuu: ”Minä tuhoan kaiken”. Osansa tuhosta saavat Juuda, Jerusalemi, kaikki jumalat ja pakanat. Koko maailma siis. Kirjassa on paljon pimeyttä. Pimeys johtuu ihmisten synnistä, itsekkyydestä ja välinpitämättömyydestä. Jumalaa ei ole kunnioitettu Jumalana eikä hänen käskyjään ole noudatettu. Pimeyden vastakohtana Sefanjassa on Herran vihan hehku. Herra ei siedä pimeyttä, vaan on tulossa hävittämään sen. Kirjan loppuosassa tapahtuu kuitenkin täyskäännös. Alkuosa ja loppuosa ovat keskenään kuin yö ja päivä. Pimeyden ja synkkyyden jälkeen kehotetaan iloitsemaan ja juhlimaan! Tuomio ja rangaistus ei tuhoakaan kaikkia, vaan Jumalan armosta jäljelle jäävä jäännös pelastuu. Sef. 3:14-17 on puhetta tälle jäljelle jääneelle joukolle. Näistä jakeista ilmenee, minkä takia ei kannatakaan synkistellä tai pelätä. Kaikki

pimeys ja pelko on toissijaista, sillä Herran omia kohtaava ilo on jotakin paljon parempaa. Teksti sisältää useita lupauksia, joiden kristityt näkevät toteutuvan Jeesuksessa. Tässä joitakin esimerkkejä, miksi ei pidä pelätä, vaan on syytä iloita: *Herra ottaa pois tuomiosi*: Sen, mitä Jumala lupaa pienelle jäännökselle Sefanjan kirjassa, tapahtuu nyt Jumalan kansalle Jeesuksessa. Tuomion sijasta onkin tulossa vapautus! ”Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen.” Matteuksen evankeliumin alusta ilmenee, että Jeesuksen nimi on annettu juuri tuon tehtävän perusteella. Tuomion poisottaminen, eli synneistä pelastaminen, kuuluu nimenomaan ja sanan mukaisesti Jeesukselle. ”Sinun tulee antaa pojalle nimeksi Jeesus, sillä hän pelastaa kansansa sen synneistä”. Jeesus on Jeesus, koska hän pelastaa. Tämä sana on sinulle, rakas kristitty: iloitse, sillä Jeesus ottaa pois sinun tuomiosi! *Herra, Jumalasi, on sinun kanssasi*: Oletko sinä joutunut olemaan yksin? Tai oletko sinä jättänyt toisen ihmisen yksin, vaikka sinun olisi kuulunut olla hänen kanssaan? Vaikka sinun äitisi tai isäsi olisivat unohtaneet sinut, tai jos sinä et olekaan sen kanssa, jonka kanssa lupasit olla, niin Jumala sanoo kuitenkin olevansa. Sitä muuten Immanuel tarkoittaakin: Jumala on kanssamme! Talven ja kylmän keskellä sinun on syytä iloita, koska et olekaan yksin. Saat olla Hänen seurassaan, joka on ollut alusta asti, joka on suostunut astumaan alas kylmään ja pimeään ja jolle yksin jääminen ei ole uutta. Jeesus sanoo: Minä olen kanssasi kaikki päivät. Sinun ei siis tarvitse pelätä. Iloitse, sillä Jeesus on sinun kanssasi! *Hän on voimallinen*: Oletko sinä väsynyt? Moni meistä on. Ehkä se johtuu pimeästä vuodenajasta. Ehkä maailman synkkyyydestä. Tai ehkä olet väsynyt, elämäsi on kuin verhottu pimennysverholla jostakin muusta syystä. Se, jolla on valtaa ja voimaa, on

voimallinen. Pieni ja heikko Maria lauloi ja riemuitsi tuosta Voimallisesta, sillä Voimallinen oli tehnyt Marialle suuria tekoja (Luuk. 1:49). Pieni Jeesuslapsi, jota Maria kantoi käsivarsillaan ja piti lämpimänä itseään vasten, kutsuu sinua luokseen. Hänen käsivarsillaan sinut kerran kannetaan suojaan kuoleman yli. Ne käsivarret ovat voimalliset. Siksi sinun ei tarvitse pelätä, ei edes kuolemaa. Iloitse, sillä Jeesus on voimallinen! *Sinä olet hänen ilonsa*: Tekstin alkuosassa (3:14) Herran kansaan kuuluva kehoitetaan iloitsemaan, huutamaan riemusta, juhlimaan ja laulamaan täysin sydämin. Nyt muutamaa jaetta myöhemmin nämä verbit kertovatkin Jumalasta. Jumala iloitsee! Jumalan ilon syynä on Siion. Herra on pitänyt huolen omastaan ja säästänyt Siionin tuomiolta. Kristittyinä saamme asettua Siionin asemaan. Jumala iloitsee ja riemuitsee minusta! Siksi ei tarvitse pelätä. Iloitse, koska minä olen Jeesuksen ilo! ●

Lukas Brenner
TM, Sleya Etelä-Savon
ja Kymen piirivastaava

Joulu on elämäkatsomus

LUUK. 2:1–14
JOULUAATTO 24.12.

Olet jo kuullutkin hyvän uutisen. Huomenna – jos Jumala suo – on merkkipäivä. Järjestyksessä jo 2018 (tai oikeastaan 2024, mutta aluksi sitä juhlittiin lähipiirissä). Melkein kaikki suomalaiset liittyvät kristittyjen kanssa viettämään Jeesuksen syntymäjuhlaa. Kristityt suovat sen mielellään yhtä hyvin kun senkin, että työläinen saa tuplapalkan Jeesuksen merkkipäivän vuoksi.

Jouluevankeliumi on pelastushistoriaa, jolle maailmanhistoria antaa puitteet. VT:n Israel oppi tuntemaan Jumalan, joka puhui ja vaikutti historiassa. Se, mitä oikeasti tapahtui, oli myös profeettojen

totuuskriteeri. Jeesuksen syntymä toteuttaa monet profetiati Aadamin ja Eevan saamasta Jeesus-evankeliumista (1. Moos. 3:15) lähtien. Juudan kuningas Ahas oli vuonna 732 eKr. ulkopoliittisesti vaikeassa tilanteessa. Profeetta Jesaja rohkaisi häntä luottamaan Jumalan apuun ja takeeksi lupasi ihmeellisen merkin: Neitsyt synnyttää pojan. (Jes 7:14) Heprean sana *alma* tarkoittaa ylipäänsä nuorta naista, mutta tuskin kenen tahansa ”Alman” raskaus olisi vakuuttanut kuningasta Jumalan avusta. VT:n kreikkannokseen sana käännettiinkin *parthenos*, neitsyt. Jesajan aikalainen Miika (740–700 eKr.) intoutuu kertomaan, että vähäisessä Beetlehemissä syntyy ikiaikojen Messias. (Miika 5:1)

History on His story, johon lukuisat nimeltä mainitut ja mainitsemattomat liittyvät omalla elämällään mukaan, toiset Jeesuksen torjuen, toiset seuraajiksi liittyen. ”Näitä sanoja ei kuitenkaan ole kirjoitettu vain heidän tähtensä, vaan myös meidän vuoksemme.” (Room. 4:23) Siksi on suurta jälleen kehua päivän sankaria ja muistaa esimerkillisinä ja meille kehoitukseksi niitä ihmisiä, jotka Raamattu joulu-sanomaan sisällyttää.

YHDEKSÄN KUUKAUTTA
GOLGATALTA JOULUUN

Augustus oli ilman muuta tuolloin imperiumin huippunimi, mutta Raamatussa hän on vain kalenterin kiinnike. Luukas ei valinnut sen paremmin juutalaista, roomalaista kuin kreikkalaistakaan kalenturia ilmaistakseen syntymävuoden, koska evankeliumi oli kaikille. Vuonna 32 eKr. Augustus oli 31-vuotiaana vakiinnuttanut olot ja asemansa. Hän hallitsi vuoteen 14 jKr., jolloin kuoli 77-vuotiaana. Tämä jättää Jeesuksen syntymävuoden määrittelylle väljyyttä, jota tarkentavat ensimmäinen verollepano (toinen oli evankeliumin ensimmäisten lukijoiden hyvässä muistissa) ja herrat Quirinius ja Herodes. Beetlehe-

min lastensurmaaja Herodes Suuri kuoli vuonna 4 eaa. Perimätiedon mukaan Joosef kuoli samoihin aikoihin keisarin kanssa Jeesuksen ollessa 19-vuotias. Luukas ajoittaa Johannes Kastajan julkisen toiminnan alun keisari Tiberiuksen 15. hallitusvuoteen eli vuoteen 28 jKr. (Luuk. 3:1) Vähän myöhemmin aloitti Jeesuskin. Jeesuksen syntymä ajoittunee vuoteen 6 tai 5 eaa. Mutta mitä merkitystä olisi kalenterivuosilla, kun kysymys on ”kuoleman varjon lasten” ikuisesta pelastuksesta!

Joosef oli esillä 4. adventtina ja Maria yhdeksän kuukautta sitten. Heistä ei tässä enempää, paitsi yksi asia. Usein väitetään, että kristityt sijoittivat joulun ajankohdan pakanalliseen valon juhlaan. Asia taisi käydä toisin päin. Antiikin Rooman ”voittamattoman auringon” juhla perusti keisari Aurelius vasta v. 274 jKr. ehkä suuri vastavetona kristittyjen joululle. Jeesus oli ristiinnaulittu ehkä 25.3. tai 7.4. ja juutalaiset uskoivat suurmiesten syntyvän ja kuolevan saman päivänä. Niin päivästä tuli Jeesuksen sikiämisen ajankohta. (Miksei Jeesuksen syntymäjuhlaa muuten vietetä Marian ilmestyspäivänä?) Siitä oli yhdeksän kuukautta joulun. Kristityt juhlivat joulua jo paljon ennen pakanallista valon juhlaa. Rooma oli metropoli, mutta taivaallinen parrasvalo kuin Jupiterin ja Saturnuksen konjunktion yhteiskirkkauden tahtamana kohdentui kyläpahaseen nimeltä Beetlehem. Sinne on taivaallisten enkelijoukkojen yhtä hyvin kuin maan duunarien ja mahtavienkin nyt riennettävä.

PAIMENTEN MUUTOSKERTOMUS
Luukas mainitsee (joulu)evankeliuminsa tärkeimmän lähteen Marian (2:19), mutta on varmaan haastatellut paimeniakin, joilla varmaan alkuseurakunnassa oli erityisasemansa. Päätelen, että heitä oli iso joukko, koska ketään ei esitellä nimeltä. Jotakin ihmisten arvostusten epäjohdon-

mukaisuudesta kertoo se, että paimenia halveksittiin mm siksi, etteivät he työnsä vuoksi pyhittäneet sapattia, mutta toisaalta hyvä paimen oli isännälleen tosi arvokas ja monet kansan suurmiehistä Moosksesta ja Daavidista alkaen olivat olleet paimenia. Jopa Jumalaakin sanottiin paimeneksi. (Ps. 23:1) Todistajiksi oikeudessa he eivät kelvanneet.

Paimenet kelpasivat Jeesuksen todistajiksi. Raamattu sanoo: ”Herran kirkkaus ympäröi heidät.” Tässä kirkkaudessa elämä asettuu uuteen valoon, saa uuden alun, jolla on seuraukset. Joosefille sama valo loisti sanassa: ”Jumala on meidän kanssamme.” Enkelit palasivat sinne, mistä olivat tulleet, mutta paimenille ja meillemme jäi suuri ilosanoma, sanoma, joka synnyttää uskon. Evankeliumi ja usko tekevät paimenet yksimielisiksi ja sporttisiksi: ”Nyt Beetlehemiin!” Martti Luther irrottelee joulupäivän saarnassaan tähän tapaan: ”Hyvä uutinen ja usko tekee harmaat ja yksitotiset miehet puheliaiksi ja iloisiksi. He ovat monisanaisia ja jaarittelevat kuin ystävykset.” Jatkan, ja tämä kaikki ilman viiniä. Usko ei jää istumaan ja vitkastele, vaan laittaa liikkeelle. Ensimmäisen Jeesuksen luo ja sieltä takaisin arkeen ja ihmisten luo. Näin paimenista tuli taivaan tien kulkijoita ja Jeesuksen todistajia. Arjesta tuli juhlaa ja elämän yksityiskohdillakin oli tarkoitus, koska koko elämällä oli tarkoitus.

JOULUKSI KOTIIN

Tuntuu, että suomalaiset ovat jouluna lähempänä Jumalaa kuin muina vuodenaikoina. Enkelten laulusta joululaulut lainaavat sanomansa, Betlehemin tähdestä syttyvät kynttilät maailman pimeyttä karkottamaan. Jouluksi pyritään kotiin. Jos jopuitteet luovat ainutlaatuisia mieltä, mitä olisikaan, jos joulun Herra otettaisiin vastaan. Luin puhuttelevaa kirjasta joulusta Martti ja Katariina Lutherin kodissa.

Vuosi aikaisemmin Magdaleena-tytär oli kuollut. Joulun toi haikeat muistot pintaan. Koolla oli oma perhe, jossa neljä lasta ja joukko vieraita. Luther puhui mm: ”Olet päässyt määränpäähän. Hän tietää enemmän kuin kaikki maailman oppineet tohtorit. Millaista on siellä ylhäällä? Taivaan ihmeet ovat olemassa vain taivasta varten. Sen kaiken, mitä tarvitsee tietää maan päällä, minä tiedänkin, sillä minä tiedän Lunastajani elävän... Vielä lyhykäinen hetki, vielä muutamia taisteluita, vielä muutamia jouluiltoja, iloisia tai haikeita, mutta sitten ikuinen joulu, päättymätön juhla, iankaikkinen ilo tuolla ylhäällä siinä kaupungissa, jonka aurinko ei koskaan laske mailleem...” Joululahjaksi Luther sai Lucas Granachin taulun Magdaleenasta.

Suomalaiskristillisyydessä taivasta on verrattu päättymättömään jouluun ja ikuiseen kesään. Joulu ja kesä, odotettua hyvää! Jeesus tuli kertomaan, että meillä on Isä, joka odottaa kaikkia lapsiaan kotiin ja valmistamaan sinne tien. Olisi surullista olla jouluihminen, mutta torjua Jeesus. ●

Keijo Rainerma

Miksi Hän tuli – Miksi Sinä tulit?

LUUK. 2:1–14
JOULUYÖ 24.12.

Jouluevankeliumi Luukkaan mukaan käsittää 20 jaetta, joista 13 liittyy paimeniin. Merkittävä osa. Betlehemin seudun paimenet kokosivat yöajaksi laumansa yhteisiin aituksiin. Ehkä kaksi vuorokautta asettui vartioon kiviaitauksen portille, ja muut viettivät yötään kiviluolan tai laavurakennelman suojissa nuotion äärellä. Jokaisella oli paimensauva ja paimenlauku oli päivisin eväille, öisin päänalusena. Ajanvietteeksi soitti joku huilua haikein sävelin. Perhe oli jossakin ja näki isää harvoin.

Suurten karjalaumojen omistajat asuivat Jerusalemissa, kenties Damaskuksessa. Hyvä ja vastuullinen paimen oli isännälleen tärkeä ja siksi kunnioitettu. Kun asuminen ja maanviljely vakiintui, paimen kadotti arvonsa. Joulunakin jotkut tekevät työtä puolestamme. Mielestäni sellaisista tehtävistä, joita monet meistä eivät edes suostuisi tekemään, kuten lasten, vanhusten ja sairaiden hoito tai kouluisten opettaminen, olisi maksettava parasta palkkaa. Vastenmielinen nousukasmaisuus jäisi vähemmälle jo pelkästään muistamalla esivanhempiemme ja omaakin historiaamme. Se, että olemme sitä, mitä olemme, on tarvinnut monien ihmisten avun. Ehkä tänään ajattelemme hetken heitä ja jotakin nöyrästä kiitollisuudesta riittää vielä joulun jälkeenkin.

TÄRKEIN SUHTEESI ON SUHDE JEESEKSEEN

Tuona yhtenä Lähi-Idän pimeänä yönä Juudean vuoriseudulla tapahtuu valtavinna, mitä maailmanhistoria pitää sisällään: Taivas ja maa kohtaavat. Jumala tulee luomaansa maailmaan ja aloittaa käyntinsä syntymällä neitsyt Mariasta. Jo se on ihmeellistä, että jotakin on, sen sijaan, ettei olisi mitään. Ihmeellinen on se yksi hienosäädetty tähti maailmanhistoriassa, jossa ihmiselämä on mahdollinen. Surullinen luodun kapina Luojaansa vastaan kaikkine seurauksineen. Pelottava on pyhän Jumalan ankaruus kaikkea pahuutta kohtaan. Sanomaton on Jumalan rakkaus, joka ojentaa sovinnon käden kaikille kapinallisille Jeesuksessa. Kun emme osaa paremmin sanoa, mistä hän tuli, sanomme, hän jätti taivaan kirkkauden. Osaamme vähän paremmin sanoa sen, mihin hän tuli. Hän tuli maailmaan, jossa yhä Jumalan luomistyön jäljiltä on paljon hyvää ja kaunista, mutta myös maailmaan, joka ihmisen jäljiltä on täynnä itsekkyyttä, kurjaa ja kyöneleitä. Eläinten talli ja

syöttökaukalo oli tällä maailmalla tarjota Jumalan Pojalle hänen elämänsä alussa ja ristin teloituspöydän tuon elämän lopussa.

Ennen kuin kiirehdit kuitaamaan joulun tarinan joiltakin osin kenties totenakin ja Jeesuksen suurena rakkauden opettajana, viivytä hetkeksi tietämistäsi. Älä nyt vyörytä mieleesi kirkkojen vuosisataisia virheröykkiöitä tai tieteen ja muissa nimissä esitettyjä jumalankielteisiä väitteitä, jotka on kumottu jo ajat sitten. Nyt on kysymyksessä sinun ikioma elämäsi tässä ajassa ja ikuisuudessa. Ennen kuin joulut kohdaltasi ovat ohi, kysy vakavasti: miksi Jeesus tuli? Ja vastauksen saadaksesi voit aloittaa kysymällä: Miksi sinä tulit, miksi ihmeessä olet täällä? Katsomuksestasi ja mielipiteistäsi riippumatta elämäsi ei ole sidoksissa Jeesuksen vain siksi, että vietät joulua 2018 jälkeen Kristuksen syntymän, vaan myös siksi, että Jeesus sanoi: ”Minä olen tie, totuus ja elämä eikä kukaan tule Isän, Jumalan luo muutoin, kuin minun kauttani.” (Joh. 14:6) Usko Jeesukseen on sen tien kulkemista, joka johtaa sinne, mistä Jeesus tuli ja mihin enkelit palasivat. Raamatun sanoma on tiivistettynä uskontunnustuksessa, jonka pian sanomme. Se mainitsee Jeesuksen syntymän, kärsimyksen, kuoleman ja ylösnousemuksen sekä paluun, mutta kuitaa Jeesuksen elämän ja opetukset vain yhdellä pilkulla. Jeesus on ensisijaisesti sovittajamme ja pelastajamme, Vapahtajamme, ja vasta sitten opettajamme ja esikuvamme. Ihmisten kesken voimme sopia pahuutemme, mutta Jumala edessä tarvitsemme sovittajan ja sijaisen.

Jouluseurakunta, saanen sanoa kristityt sisaret ja veljet, sillä olemmehan kasvatetut kolmiyhteisen Jumalan nimeen, tunnustamme uskon ja vietämme joulua, Jeesuksen syntymäjuhlaa! Mutta miksi olisimme kristittyjä vain puolinaisesti ja viileästi? Sellainen olisi tylsää itselle ja vastenmielistä toisille. Olkaamme sitä mi-

tä olemme ja varsinkin kristittyjä täysillä, perä sauhuten, tahdon, mielen ja tunteen palolla! Ajattelet ehkä, että kristillisyyden, varsinkaan kuuma kristillisyyden ei ole minua varten. Mitkä ovat vaihtoehdot? Usko Jeesukseen ja elämä kristittynä taivastiovossa muitakin taivastielle kutsuen tai... Ymmärtänet ettei vaihtoehtona kannata ryhtyä puhumaan kokoamisesta, omissamisesta ja kuluttamisesta tai parhaansa yrittämisestä ja hyvästä elämästä. Entä sitten? Mitkä ovat elämän ja kuoleman tosi vaihtoehdot? Jeesus ei ole vaihtoehto, vaan elinehto! Olemme mukana Jesajan jouluprofetiassa: ”Kansa, joka pimeydessä vaelttaa ja asuu kuoleman varjon maassa.” Mutta olemmekin mukana myös sanonjen jatkossa: ”Näkee suuren valon ja heille loistaa kirkkaus”

Jouluevankeliumi ja paimenet saarnaavat nyt meille. Siitä ei voi enempää puhua, sen täytyy tapahtua, sen, mikä tapahtui paimenillekin: ”Herra kirkkaus ympäröi heidät.” Herran kirkkaus merkitsee Jumalan erityistä läsnäoloa. Yksikin välähdyks taivaasta, armon vilaus, johtaa Jeesuksen luo ja muuttaa ihmisen. Paimenet palasivat entiseen toimeensa, mutta muuttuneina: kaikki oli nyt toisin. Niin se tapahtui Joosefillekin, jolle varmistui se, että ”Jumala on meidän kanssamme”. Oli täysin uusi ja eri asia olla puoliso, isä ja työmies sen varmuuden kanssa, että Jumala on kanssamme.

Enkelit palasivat, mutta meille jäi suuri ilosanoma, sama sana, joka paimenille antoi uskon ja uuden elämän. Paimenet unohtivat enkelit ja tarttuivat Herran ilmoitussanaan. Olisivathan he ihmeellisen näkynsä kanssa voineet lähteä vaikka kymmenen kilometrin päähän Jerusalemiin, mutta Betlehemin maamaja saa riittää. Siitä heillä oli Herran sana ja lupaus. Usko ei jätä istumaan ja uskomaan, vaan laittaa liikkeelle. Jumalan sana ei petä uskojaansa. Kukapa jaksaisi koko elämänsä

olla etsijä. He löysivät. Sitten he jo ilmoittavat kaikille. Näin meistä tuli Jeesuksen seuraajia. Luukkaan haastattelu ja evankeliumiin merkintä on ulottanut heidän todistuksensa meihin asti. Jumala on ja saan olla hänen lapsensa. Siitä puhkeaa ylistys. Paluu takaisin työhön on nyt arjen juhlaa. ●

Keijo Rainerma

Nyt Betlehemiin!

LUUK. 2:1–20

JOULUAAMU 25.12.

Luukkaan jouluevankeliumi on kuin äärettömän monen saarnan summa. Sitä voi lähestyä niin monesta näkökulmasta, että sanottava ei lopu kesken. Pelkästään jo sen tausta, Jumalan äärettömän suuri rakkaus koko ihmiskuntaa kohtaan, on sellainen, jota emme tyhjentävästi ja kaiken kattavasti kykene koskaan kuvaamaan. Tämän rakkauden näkyvä todiste on Jeesus Kristus. Hän on ihmiseksi tullut Jumala. Tätä ihmeellistä syntymää taas keran muistamme ja juhlimme.

Uudessa testamentissa Kristus on aina vain Jeesuksen, Neitsyt Marian lapsen nimitys. Jeesus on hänen nimensä ihmisenä, mutta Kristus on nimi, joka voi olla vain Jumalan Pojalla. Uskontunnustukseen liittyen muistutamme aina uudestaan itseämme siitä, että Marian poika sikisi Pyhästä Hengestä, ei miehen tahdosta, apostoli Johanneksen ilmaisutapaa käyttäen. (Joh. 1:13) Kristus -nimi muistuttaakin Jeesuksen ainutlaatuisesta asemasta ja tehtävästä. Kreikan kielestä suomenmennettuna Kristus tarkoittaa voideltua ja on vastine heprealaiselle nimelle, joka on käännetty sanalla Messias. Raamatussa voitelu viittaa siihen, kun joku vihittiin Jumalan osoittamaan palvelustehtävään.

Jeesus oli vihitty koko maailman Vapahtajaksi jo ikuisuudessa. Hänen tehtävänä oli täyttää lupaus, jonka Juma-

la antoi syntiinlankeemuksen jälkeen. (1. Moos. 3:15) Paratiisi ihmisen alkuperäisenä asuinpaikkana oli täydellisen hyvä. Sielä vallitsi Jumalan rakastava huolenpito. Siitä huolimatta ihminen lähti omille teilleen kiusaajan houkutuksesta. Jumala tiesi jo ennen kuin loi ihmisen, millaisia me olemme. ”Kaikki ovat luopuneet hänestä -kelvottomia kaikki tyynni! Ei ole ketään, joka tekee hyvää, ei yhtäkään.” (Ps. 14:3)

Jumalan rakkaus ja hyvyys eivät sammuneet, vaikka ihminen halveksi niitä. Jumala ei kääntynyt meistä pois. Sen vuoksi me olemme syntyneet tänne. Synti ei ollut este Jumalalle toteuttaa suunnitelmasa. Psalmi 139 sanoo, että hän on tuntenut perin pohjin jo edeltä käsin jokaisen. Kuukaan ei voi paeta hänen edestään. Inhimillisesti ajatellen me olimme ennen syntymäämme näkymättömissä, kuin syvällä maan alla, mutta Jumalalta emme olleet salassa, vaan kirjoitetut hänen kirjaansa. Ennen kuin olimme eläneet päivääkään, olivat kaikki päivämme jo luodut.

Syntiinlankeemuksen tähden maailma on kova ja epätäydellinen paikka. (1. Moos. 3:16–17) Eivät ainoastaan ristiriidat ja vääryydet ihmisten keskinäisissä suhteissa, vaan myös kuolema varjostaa elämää. Näitä pelottavia ja ikäviä murheita suurempi onnettomuus olisi kuitenkin se, jos ihminen, Jumalalta katoamattomuuden saanut, joutuisi olemaan ikuisesti erossa hänestä. Siksi joulun on kirjaimellisesti valon juhla keskellä pimeyttä. Paras ja ainoa todellinen joululahjamme on Jeesus.

Julistaessaan Jeesuksen, Jumalan Pojan syntymää, joulun muistuttaa myös meidän syntymämme suuresta merkityksestä ja syvästä tarkoituksesta. Jumalan anteeksi-antava rakkaus Jeesuksessa Kristuksessa oli meitä varten jo ennen maailman luomista ja syy meidän syntymiseemme. Jumala loi meidät, ei menettääkseen meidät ikuiselle kuolemalle, vaan saadakseen meidät ikuisen kirkkauteen. ”Meillä on

vain yksi Herra, Jeesus Kristus. Hänen välityksellään on kaikki luotu, niin myös meidät.” (1. Kor. 8:6)

Avatakseen meille paluutien takaisin yhteyteensä, Jumala antoi meille ihmisveljen, Jeesuksen. Hän sovitti kaikkien ihmisten kaikki synnit kärsien niiden rangaistuksen ja kuollen, koska synnin palkka on kuolema. Velkavankeuteen tuomituille avattiin tie vapauteen. ”Kristukseen, joka oli puhdas synnistä, Jumala siirsi kaikki meidän syntimme, jotta me hänessä saisimme Jumalan vanhurskauten.” (2. Kor. 5:21) Luonnostaan ihminen ei tunne Jumalan hyvyttä. Omantunnon syytöksissä hän usein yrittää itse peittää sen, mitä häpeää ja piiloutua Jumalalta tietäessään, että Jumalan oikeudenmukaisuus vaatii synnin rankaisemista. (1. Moos. 3:7–8) Tämä pelottava tosiasia on tausta ilouutiselle. Ensimmäisten joukossa Adam ja Eeva kuuluivat lupauksen Vapahtajasta. Siitä alkoi odotus. ”Mutta kun aika oli täyttynyt, Jumala lähetti tänne Poikansa. Naisesta hän syntyi ja tuli lain alaiseksi lunastaakseen lain alaisina elävät vapaiksi, että me pääsisimme lapsen asemaan.” (Gal. 4:4).

Odotus päättyi ja ensimmäisten joukossa siitä tulivat tietoisiksi paimenet. Oli yö. Usein elämä on vaikeuksien ja syyllisyyden tähden kuin yö, eikä aamu vain tunnu koittavan. Kuitenkin: ”Kansa, joka pimeydessä vaelttaa, näkee suuren valon.” (Jes. 9:1) Paimenet edustavat meitä kaikkia, luonnostaan hengellisesti köyhiä ja kuolleita. Moni kantaa murheita harteillaan. Paimenet saattoivat olla vaatimattoman elämänsä ja työnsä tähdenkin muiden halveksimia. Kuultuaan uutisen Vapahtajasta, he eivät antaneet minkään olla esteenä. He uskoivat sanaan, joka viitoitti tien Kristuksen tykö. Se kohtaaminen lujitti heidän uskoaan. Ilo ja kiitollisuus siivittivät heidän paluunsa takaisin arkeen ja heidän ihmisarvollaan oli uusi

perusta. Seimessä makaava lapsi antoi lahjan, tulevaisuuden toivon. Kristus on tie ikuiseen elämään.

Uskon merkitys on muuttumaton. Helposti siitä puhutaan vähän ja kuulijalle saattaa jäädä käsitys, että ollakseen kristitty, häneltä odotetaan vain lähimmäisen

palvelemista rakkaudessa. Sana kuitenkin sanoo: ”Armosta Jumala on teidät pelastanut antamalla teille uskon. Pelastus ei ole lähtöisin teistä, vaan se on Jumalan lahja. Se ei perustu ihmisen tekoihin.” (Ef. 2:8) ●

Antti Herkkola
Rovasti, Tampere

Tilaa Perusta!
perussanoma.fi/lehtitilaus
perustalehti.fi

Julkaisijat

Suomen Evankelisuterilainen
Opiskelija- ja Koululaislähetys ry OPKO
Suomen Raamattuopiston Säätiö SROS
Suomen teologinen instituutti ry STI
Suomen evankelisuterilainen
Kansanlähetys SEKL

Päätoimittaja

Timo Junkkaala
timo.junkkaala@gmail.com
050 545 8446

Toinen päätoimittaja

Timo Eskola
timo.eskola@sti.fi
09 668 9550

Toimitussihteeri

Taito Heikkilä
toimitussihteeri.perusta@gmail.com
041 362 4279

Aineisto-osoitteet

timo.junkkaala@gmail.com
toimitussihteeri.perusta@gmail.com

Ulkoasun suunnittelu ja taitto

Teemu Junkkaala
teemu@gstj.fi

Toimitus 2018

Markus Korri, Santeri Marjokorpi,
Leif Nummela, Topias Tanskanen,
Arno Toivanen, Lauri Vartiainen

Neuvottelukunta 2017–2019

Keijo Rainerma (puheenjohtaja), Juha Auvinen, Ville Auvinen, Ruth Franzén, Markku Ihonen, Ilmari Karimies, Jussi Mieltinen, Pekka Mäkipää, Olavi Peltola, Tapio Puolimatka, Teuvo V. Riikonen, Niilo Räsänen, Matti Sartonen, Mauri Tervonen, Lauri Thuren, Juha Vähäsarja.

Toimituksen osoite

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu ja osoitteenmuutokset

perussanoma@jaicom.com
03 4246 5391

Tilauhinnat 2018

Opiskelijatilaus 20 €/vuosi,
kestotilaus 45 €/vuosi, määräaikais-
tilaus 12 kk 48 €/vuosi, irtonumero 7 €
Ilmoitushinnat

1/1 sivu: 130 mm (lev.) x 193 mm (kork.)
250€, 1/2 sivu: vaaka 130 mm x 96,5 mm
140 €, pysty 62,5 mm x 193 mm 140 €,
muut: 0,80 €/pmm, palstaleveys 62,5
mm. Hintoihin lisätään alv. (24%).

Ilmoitusten vastaanotto

aineistot.perusta@perussanoma.fi
050 361 4099

Kirjapaino

K-Print

Aikakauslehtien liiton jäsen.

ISSN 0355-7111

Perusta julkaisee mahdollisuuksien mukaan myös kirjoituksia ja kommentteja, joita ei ole erikseen pyydetty.

Perusta-lehti painetaan ympäristöystävällisesti.

Uskon ja ajattelun avuksi
45. vuosikerta
Ilmestyy kuudesti vuodessa